

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.III.1.084/2008/7.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2009. év április hó 28. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A jelentős értékre elkövetett lopás büntette és más bűncselekmény miatt V.P. és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a IV. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Szolnoki Városi Bíróság 1.B.1137/2007/28. számú, és a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 1.Bf.505/2008/13. számú ítéletét K.A. IV. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

E végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Szolnoki Városi Bíróság a 2008. február hó 22. napján kelt 1.B.1137/2007/28. számú ítéletével K.A. IV. rendű terheltet orgazdaság büntette miatt - mint többszörös visszaesőt - 1 év 6 hónapi börtönbüntetésre és 2 évi közügyektől eltiltásra ítélte.

Fellebbezés folytán a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság a 2008. október hó 10. napján jogerős 1.Bf.505/2008/13. számú ítéletével az elsőfokú bíróság határozatát megváltoztatta és a IV. rendű terhelt cselekményét bűnsegédként elkövetett lopás büntettének (Btk. 316.§ (1) bekezdés és (5) bekezdés a/ pont) minősítette.

Az ítéleti tényállás szerint az ügy I., II. és III. rendű terheltjei 2007. február hó 18. napján - közelebbről meg nem határozható időpontban - Sz-on megállapodtak abban, hogy eltulajdonítják a sértett X5-ös BMW típusú személygépkocsiját. Ennek érdekében ugyanezen a napon kb. 14 órakor a sértett szolnoki ingatlana elé mentek, majd látva a gépkocsit, a III. rendű terhelt telefonon felhívta a IV. rendű terheltet, akinek „felajánlotta, hogy P.D. sértett BMW típusú személygépkocsiját ellopják, majd azt Budapestre hozzá felviszik”. Ekkor a IV. rendű terhelt közölte, hogy a szóban forgó személygépkocsit ne lopják el és ne vigyék hozzá, mivel abban műholdkövető rendszer van beépítve. Ugyanekkor közölte azt is, „hogya ha a BMW gyártmányú személygépkocsi más típusú lenne, az kellene neki”.

Ezt követően 15 óra körül az I., II. és III. rendű terhelt a sz-i sportcsarnokhoz ment, mivel tudomásuk volt arról, hogy a sértett ott tartózkodik edzésen és egy más típusú BMW gépkocsija is a parkolóban van. Az I. rendű terhelt bement a sportcsarnok öltözőjébe és magához vette a sértett sporttáskáját, benne a BMW indítókulcsával, amellyel a gépkocsit kinyitotta, abba beszállt és Budapestre „közlekedett azért, hogy a sértett személygépkocsiját K.A. IV. rendű terhelt részére átadja”.

Ezt követően a II. rendű terhelt felhívta a IV. rendű terheltet, elmondta a BMW gyártmányú személygépkocsi típusát - amely nem volt azonos az X5-ös BMW-vel - és „felajánlotta neki, hogy a sértettől ellopott személygépkocsit Budapestre elrejtés, illetve értékesítés céljából felviszik hozzá, amelybe a IV. rendű terhelt beleegyezett”.

Ezt követően a IV. rendű terhelt a 4.700.000 forint értékű személygépkocsit Budapesten elrejtette.

A jogerős ítéletekkel szemben a IV. rendű terhelt védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt. A védő sérelmezi, hogy a IV. rendű terheltet a nyomozás során orgazdaság büntettének elkövetésével gyanúsították, az ügyészség bűnsegédként elkövetett lopás büntettével vádolta meg, majd az elsőfokú bíróság orgazdaság büntettében, a másodfokú bíróság pedig bűnsegédként elkövetett lopás büntettében állapította meg a bűnösségét. A védő jogi álláspontja szerint a IV. rendű terhelt cselekménye legfeljebb a Btk. 244.§ (1) bekezdésébe ütköző bűnpártolás vétségeként minősülhet, mivel az ítéletekben nem merült fel olyan adat, amelyből a terhelt vagyoni érdekeltiségére lehetett volna következtetni.

A Legfőbb Ügyészség a 2008. december hó 11. napján kelt BF.2969/2008/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítvány

elutasítását indítványozta arra hivatkozással, hogy az nem jogosulttól származik, mivel a IV. rendű terhelt korábban adott meghatalmazást dr. B.Zs. ügyvédnek (2007. május 4.) és csak ezt követően hatalmazta meg a felülvizsgálati indítványt benyújtó dr. K.T. ügyvédet (2007. május 22.). Az ügyészi álláspont szerint erre figyelemmel eltérő megállapodás hiányában dr. B.Zs. meghatalmazott ügyvéd tekintendő vezető védőnek, ezért a Be. 44.§-ának (3) bekezdése szerint kizárólag ő, vagy az általa erre kijelölt védő jogosult rendkívüli jogorvoslat kezdeményezésére.

A felülvizsgálati indítványban dr. K.T. ügyvéd már 2008. november 4-én hivatkozott arra, hogy a megállapodás alapján a vezető védői feladatokat a továbbiakban ő látja el. A vezető védő személyében bekövetkezett változást 2008. november 6-án kelt átiratában a Szolnoki Városi Bíróságnak is bejelentette. Indokolása szerint a vezető védői feladatok ellátása közös megegyezés tárgyát képezi, így e megállapodásnak megfelelően készítette el a felülvizsgálati indítványt, amelynek következtében az jogosulttól származott, ezért annak elutasítására nincs törvényes lehetőség.

A fenti adatok ismeretében a nyilvános ülésen a legfőbb ügyész képviselője jogosultnak ismerte el dr. K.T. ügyvéd felülvizsgálati indítványát és érdemben a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatok hatályban történő fenntartására tett indítványt.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint dr. K.T. ügyvéd felülvizsgálati indítványa az utólagos igazolás hiányában is jogosulttól származó felülvizsgálati indítvány. A Be. 44.§ (2) bekezdése szerint a terhelt érdekében több védő is eljárhat. Több védő részére adott meghatalmazás esetén egy eljárási cselekményen vagy jognyilatkozat megtételekor a terhelt érdekében ha meghatalmazásból más nem következik, az eljáró meghatalmazott védők bármelyike eljárhat. Az általános szabályhoz képest megszorítást tartalmaz a Be. 44.§ (3) bekezdése, amikor kötelező érvénnyel előírja, hogy ha a terhelt érdekében több védő jár el, jogorvoslati nyilatkozatra és perbeszéd tartására a vezető védő vagy az általa kijelölt védő jogosult.

A vezető védő megkülönböztetett jogállása azonban az egységes pervitel érdekében csupán két területre korlátozódik, mégpedig a jogorvoslati nyilatkozat megtételére és a perbeszéd megtartására. A Be. 44.§ (2) bekezdésének második mondata szerint viszont több meghatalmazott védő esetén a meghatalmazott védők bármelyike a terhelt érdekében eljárhat.

A Be. 417.§ (1) bekezdés II/c. pontja szerint felülvizsgálati indítvány benyújtására jogosult a terhelt javára a védő, kivéve, ha azt a terhelt megtiltotta. Ennek megfelelően több meghatalmazott védő esetén a terhelt kifejezett tiltó rendelkezésének hiányában,

saját jogán bármelyik védő terjeszthet elő felülvizsgálati indítványt. Ennek megfelelően a Legfelsőbb Bíróság dr. K.T. meghatalmazott védő felülvizsgálati indítványát eltérő okból, de jogosulttól származónak értékelte.

Az indítványokra és az eltérő jogi minősítésre figyelemmel abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a IV. rendű terhelt lopás büntettét követte el részesként, vagy - a védő által hivatkozott - bűnpártolást, illetve orgazdaságot.

Az irányadó tényállás szerint a IV. rendű terhelt cselekménye az I., II., III. rendű terhelt által elkövetett lopás büntettéhez kapcsolódik.

A bűnrészes szándékosan nyújt segítséget a bűncselekmény elkövetéséhez. Az elkövetési magatartás a segítségnyújtás, amely lehet fizikai vagy pszichikai egyaránt.

A fizikai segítségnyújtás mindig előmozdítja a tettesi alapcselekmény, jelen esetben a lopás végrehajtását.

A pszichikai segítségnyújtás viszont szándékerősítőleg hat a tettesre, akár azáltal, hogy az elkövető a konkrétan meghatározott bűncselekmény véghezvitele előtt kilátásba helyezi, hogy a bűncselekményből származó dolgot elrejtí.

Mindebből következően a részesi cselekmény nem kapcsolódhat befejezett vagy bevégzett bűncselekményhez.

A kérdést tehát az dönti el, hogy a második BMW eltulajdonítása mikor és milyen körülmények között fejeződött be. A lopás a dolog elvételével befejezett, vagyis a dolog kikerül a tényleges birtokos rendelkezési köréből és a tettes úgy kerül annak birtokába, hogy a korábbi birtokállapot helyreállításának nincs meg a reális lehetősége.

A BMW eltulajdonításánál a IV. rendű terhelt nem volt ugyan jelen, azonban tény, hogy az általa is tudottan bűncselekményből származó gépjárművet az előzetes ígéretének megfelelően később a terhelt-társak kérésének megfelelően elrejtette. Ez a magatartás pedig szükségszerűen felveti a bűnpártolás, illetve az orgazdaság megállapításának lehetőségét is.

A bűnpártolás védett jogi tárgya az igazságszolgáltatás zavartalan működése és ez a bűncselekmény kizárólag befejezett bűncselekményhez kapcsolódhat. Ez utóbbi mondható el az orgazdaságról is, azzal, hogy az a vagyoni viszonyokat sérti.

A tárgyi bűnpártolást az orgazdaságtól az határolja el, hogy az orgazda abból a célból követi el a bűncselekményt, hogy vagyoni hasznot szerezzen magának, vagy az elkövetőn kívül másnak, ugyanis „a bűnpártolás esetén a bűncselekményből származó előny kizárólag az alapbűncselekmény elkövetőjénél jelentkezhet” (BH. 1992/7.).

A bűncselekmény alanya ez esetben is csak olyan személy lehet, aki az alapbűncselekményben semmilyen minőségben nem vett részt. Az orgazda célzata nem irányulhat az elkövető érdekében kifejtett vagyoni haszonra, mert akkor bűnpártolást kell megállapítani.

Ugyanakkor a tényállás szerint az I., II. és III. rendű terheltek nem az eredetileg szándékozott X5-ös BMW-t lopták el, hanem ettől különböző, a sportcsarnok mellett parkoló BMW 530 D Touring típusú személygépkocsit. Az ítéleti tényállás szerint a IV. rendű terhelte az X5-ös BMW eltulajdonítása és hozzá szállítása ellen - a lelepleződés veszélye miatt - tiltakozott. Ugyanakkor viszont ez alkalommal közölte azt is, ha más típusú BMW lenne, „az kellene neki”.

A IV. rendű terhelte ezen kijelentése befolyásolta a terhelte-társak döntését abban, hogy későbbi időpontban a parkolóban álló más típusú BMW személygépkocsit eltulajdonítsák, ugyanis a IV. rendű terhelte előzetes közlése szerint ilyen gépkocsira igényt tart. Ebből következően a IV. rendű terhelte ezen előzetes közlése szándékerősítőleg hatott terhelte-társaira, hogy az eredetileg eltulajdonítani szándékozott BMW helyett a másik BMW-t tulajdonítsák el, hiszen etekintetben már bírták a IV. rendű terhelte ígéretét az elloptott gépjármű elrejtését illetően. Ennek megfelelően K.A. IV. rendű terhelte cselekménye a Btk. 316.§ (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés a/ pontja szerint minősülő lopás büntette, amelyet a Btk. 21.§ (2) bekezdésére figyelemmel pszichikai bűnsegédként követett el.

A fentiekre figyelemmel az eljáró bíróságok az anyagi büntető jogszabályok megsértése nélkül állapították meg a terhelte bűnösségét, s helyes a másodfokú bíróság által alkalmazott jogi minősítés is, így a kiszabott 1 év 6 hónapi börtönbüntetés az adott bűncselekmény büntetési tételére figyelemmel a törvényes keretek között került meghatározásra.

A Legfelsőbb Bíróság - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423.§-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatokat a IV.

rendű terhelt tekintetében a Be. 426.§-a alapján hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3.§-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416.§ (4) bekezdésének b/pontja zárja ki. Az újabb felülvizsgálati indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418.§-ának (3) bekezdésén és a 421.§ (2) és (3) bekezdésén alapul.

Budapest, 2009. április 28.

Dr. Akác Zsolt s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Demeter Ferencné s.k. bíró.

A kiadmány hiteléül:

írnok
MV